

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 85 0 Рс 065048 19 Рев
Бања Лука, 20.5.2020. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као председника вијећа, Росе Обрадовић и Тање Бундало, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља В. Д. из Д., против тужене Пољопривредне задруге Б., Д., коју заступа С. Л., адвокат из Д., ради заштите права из радног односа, вриједност спора 24.246,00 КМ и по противтужби тужене – противтужитељице Пољопривредне задруге Б., Д., против тужитеља – противтуженог В. Д., ради утврђења, вриједност спора 31.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужене – противтужитељице против пресуде Окружног суда у Добоју број 85 0 Рс 065048 19 Рсж од 26.6.2019. године, на сједници одржаној 20.5 2020. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се усваја и пресуда Окружног суда у Добоју број 85 0 Рс 065048 19 Рсж од 26.6.2019. године се, у усвајајућем дијелу тужбеног захтјева тужитеља – противтуженог В.Д. и у одбијајућем дијелу противтужбеног захтјева тужене – противтужитељице Пољопривредне задруге Б., Д. преиначава тако:

- што се одбија тужбени захтјев тужитеља – противтуженог, да му тужена – противтужитељица исплати на име неисплаћених плата за период од 1.11.2016. године до 31.10.2018. године укупан износ од 24.246,00 КМ, са законском затезном каматом од 31.10.2018. године до исплате, захтјев за исплату износа од 3.499,48 КМ, на име камате на неисплаћене плате обрачунате до дана 31.10.2018. године, као и захтјев за уплату припадајућих пореза и доприноса надлежним Фондовима и за пријављивање тужитеља код Пореске управе Републике Српске, а

- усваја противтужбени захтјев тужене – противтужитељице, те се утврђује да је тужитељу – противтуженом, престао радни однос отказом уговора о раду од стране тужене – противтужитељице као послодавца, са даном 14.6.2016. године, када је тог дана на главној расправи потврдио да је одлуку тужене од 27.01.2014. године примио, те се

- преиначава и одлука о трошковима поступка и тужитељ – противтужени се обавезује да туженој – противтужитељици накнади трошкове поступка у износу од 2.350,00 КМ, у року од 15 дана, а преко овог износа захтјев се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суд у Добоју број 85 0 Рс 065048 17 Рс од 12.12.2018. године, тужена је обавезана да тужитељу исплати накнаду плате за период од 1.11.2016. године до 31.10.2018. године, у износу од 24.246,00 КМ и износ од 3.499,48 КМ, на име камате обрачунате за исти период и да на име тужитеља уплати порезе и доприносе Пореској управи Републике Српске, а одбијен је захтјев за исплату регреса за

2016. годину и 2017. годину и за накнаду топлог obroка за исти период са каматом, док је тужба за исплату свих накнада за период од јуна до октобра 2016. године, одбачена као неблагоприятна, о чему је одлучено рјешењем од 29.6.2018. године.

Истом пресудом одбијен је противтужбени захтјев тужене – противтужитељице (даље: тужена), да се утврди да је тужитељу – противтуженом (даље; тужитељ) престао радни однос, отказом уговора о раду од стране тужене као послодавца, са даном 14.6.2016. године, када је тог дана на главној расправи потврдио да је примио одлуку тужене (о отказу уговора о раду) од 27.01.2014. године.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Добоју број 85 0 Рс 065048 19 Рсж од 26.6.2019. године, жалба тужене је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Тужена ревизијом побија другостепену пресуду у усвајајућем дијелу тужбеног захтјева тужитеља и у одбијајућем дијелу противтужбеног захтјева тужене, због повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се побијана пресуда преиначи и усвоји противтужбени захтјев, а одбаци тужбени захтјев (правилно: тужба) тужитеља, уз накнаду трошкова поступка.

Тужитељ у одговору на ревизију тужене предлаже да се ревизија одбаци као неблагоприятна.

Како је другостепена пресуда пуномоћнику тужене достављена 23.8.2019. године, сагласно одредби члана 324. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник Републике Српске“, број 58/03 до 61/13, даље: ЗПП), последњи дан за изјављивање ревизије је 22.9.2019. године, који пада у недјељу, кад суд не ради, па с обзиром да је ревизија поднесена путем поште препорученом пошиљком дана 23.9.2019. године, супротно наводима тужитеља из одговора на ревизију, према ставу 4. исте законске одредбе, ревизија је благовремена.

Ревизија је основана.

Тужитељ захтјевом у тужби тражи исплату новчаних износа, по основима, у износима и за периоде назначене у изреци нижестепених пресуда, а тужена противтужбеним захтјевом тражи да се утврди, да је тужитељу престао радни однос отказом уговора о раду од стране тужене као послодавца, са даном 14.6.2016. године.

Расправљајући о тужбеним захтјевима тужитеља и тужене првостепени суд је утврдио: да је тужитељ радни однос код тужене засновао 12.3.1996. године, за послове финансијског директора; да је тужитељ водио судске поступке против тужене код истог суда и да је правоснажним пресудама и то: пресудом на основу признања, број 85 0 Рс 033767 12 Рс од 22.5.2013. године, пресудом због пропуштања број 85 0 Рс 043700 14 Рс од 31.10.2014. године, пресудом због пропуштања број 85 0 Рс 048303 14 Рс од 27.2.2015. године и пресудом број 85 0 Рс 055337 15 Рс од 14.7.2016. године – суд обавезивао тужену на исплату новчаног потраживања тужитеља из основу радног односа; да је одлуком тужене од 27.1.2014. године утврђен престанак радног односа тужитељу са даном 30.4.2014. године, из економских, техничких и организационих разлога и да и поред покушаја иста није лично уручена тужитељу, него му је уручену у поступку пред судом вођеним у предмету број 85 0 Рс 055337 15 Рс „као доказ у том поступку, а не као појединачни акт којим се одлучивало о његовим правима“; да је увјерењем Пореске управе Републике Српске број ... од 16.5.2018. године потврђено, да се тужитељ и даље

налази у радном односу код тужене иако је тужена (дана 5.5.2014. године) поднијела образац ПД3100 о одјави тужитеља из Јединственог система регистрације, контроле и наплате доприноса (запримљен у Пореској управи 8.5.2014. године); да тужитељ није радио код тужене у спорном периоду, али не својом кривицом, него због пропуста тужене; да је финансијски вјештак М.Ж. из Д. обрачунао накнаду неисплаћене плате и камата, за спорни период који је предмет овога спора; и да је тужитељ тужбу у овој правној ствари поднио 5.6.2017. године.

Полазећи од утврђења да тужитељ у спорном периоду није радио из разлога што тужена није обезбиједила ни минимум услова за рад и да то није учинила ни након обраћања тужитеља Инспекцији рада, нити га је сагласно одредби члана 99. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“, број 1/16 и 66/18, даље: ЗР), позвала на посао и прихватајући налаз поменутог финансијског вјештака, првостепени суд је дјелимично усвојио тужбени захтјев тужитеља као у изреци пресуде. При том је закључио, да тужена није на поуздан начин доказала тврдњу да је услове рада обезбиједила промјеном сједишта, из Д. у Р., јер се таква промјена уписује у регистар привредних друштава, а да је та тврдња тужене и искази свједока саслушаних на те околности, у супротности са материјалним доказима, прије свега са Записником Одјељења Пореске управе ПЦ Д. о извршеној теренској контроли, која је извршена у сједишту тужене, у Д.

Цијенећи исказе тужитеља и директора тужене, као и Увјерење Пореске управе од 16.5.2018. године, којим је потврђено да се у Јединственом систему регистрације наплате и контроле пореза и доприноса, тужитељ води као лице запослено код тужене и имајући у виду да тужена није у смислу одредбе члана 187. ЗР доказала постојање разлога за отказ уговора о раду тужитељу, те чињеницу да је пресудом истог суда број 85 0 Рс 055337 15 Рс тужитељу досуђена накнада плате закључно са 30.5.2016. године (што значи и за период након уручења одлуке о отказу тужитељу) и да тужена одлуку о отказу уговора о раду није доставила тужитељу на начин прописани чланом 185. став 3. ЗР, првостепени суд је одбио противтужбени захтјев тужене.

Другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, па је жалбу тужена одбио и првостепену пресуду потврдио.

У конкретном случају вриједност побијаног дијела правоснажне пресуде, по тужби тужитеља је усвајајући дио захтјева у износу од 24.246,00 КМ, јер камате у смислу одредбе члана 316. став 3. ЗПП, нису од утицаја за оцјену дозвољености ревизије (а не износ од 48.879,02 КМ, како је наведено у ревизији), па је побијани дио правоснажне пресуде испод имовинског цензуса од 30.000,00 КМ (члан 237. став 2. ЗПП), за дозвољеност ревизије тужене против усвајајућег дијела тужбеног захтјева тужитеља.

Међутим, с обзиром да је према означеној вриједности предмета спора по противтужби у износу од 31.000,00 КМ, ревизија против правоснажно одбијајућег дијела противтужбеног захтјева дозвољена, те да су захтјеви из тужбе и из противтужбе, у конексном односу, јер се захтјев из тужбе као и противтужбени захтјев изводе из истог чињеничног основа и да је одлука о захтјеву из тужбе у вези са захтјевом из противтужбе (члан 74. став 1. ЗПП), дозвољена је ревизије и против усвајајућег дијела тужбеног захтјева тужитеља.

Одлука другостепеног суда није заснована на закону.

Из утврђења нижестепених судова произлази, да је одлуком тужене од 27.1.2014. године отказан уговор о раду тужитељу, из економских, технолошких и организационих разлога и да у списима предмета недостаје доставница о достављању одлуке тужитељу. Произлази такође, да је у парници која је вођена између истих странака, у истим улозима и по истој врсти спора (неисплаћене плате), у предмету Основног суда у Добоју број 85 0 П 055337 15 П, тужитељ приликом саслушања у својству парничне странке, дана 14.6.2014. године потврдио, да је наведену одлуку тужене од 27.1.2014. године „добрио од суда након закључења припремног рочишта“.

Нижестепени судови су везано за наведени начин достављања одлуке о отказу уговора о раду тужитељу становишта, да достављање предметне одлуке тужитељу на описани начин, није извршено у складу са одредбом члана 185. став 2. ЗР „лично, у просторијама послодавца“, а ни (након неуспјешне доставе покушане од стране тужене дана 23.12.2013. године), на адресу пребивалишта или боравишта (члан 185. став 3. ЗР). Међутим, с обзиром да је сам тужитељ потврдио да је препис предметне одлуке (који је овјерен од стале надлежног управног органа Града Д.) „добрио од суда након закључења припремног рочишта“ (које је одржано 10.5.2016. године), овај суд налази, да се достављање те одлуке на наведени начин - извршеним 14.6.2014. године, уподобљава са личним достављањем које прописује наведена одредба члана 185. став 2. ЗР, када је тужитељ потврдио да му је (и прије тога), извршено достављање те одлуке.

Међу парничним странка нема спора, да тужитељ одлуку о отказу уговора о раду није оспоравао у поступку пред судом, слиједом чега је наведена одлука стекла својство правоснажности, па како правоснажност те одлуке, презумира њену законитост, проилази да је тужитељу на темељу поменуте одлуке, радни однос код тужене престао на законит начин. С обзиром да је одлука о отказу уговора о раду стекла својство правоснажности, погрешно је позивање првостепеног суда на одредбу члана 187. ЗР (што је прихватио и другостепени суд) и оно би било од значаја само да се у судском спору испитује законитост исте. Из истих разлога је без значаја указивање другостепеног суда на одредбу члана 71. тада важећег ЗР (који прописује одговарајуће мјере заштите на раду), као и увјерење Пореске управе Републике Српске од 16.5.2018. године (на темељу којег су, између осталог, засноване нижестепене пресуде), јер из рјешења исте Управе од 14.7.2014. године произлази, да је тужена (као обвезник доприноса) поднијела захтјев за одјаву тужитеља дана 11.1.2016. године и да се код наведене Управе води поступак у вези обавезе тужене на плаћања доприноса, што је ствар другог поступка, а радно правни статус радника је уређен ЗР.

Слиједом наведеног, нижестепени судови су погрешно судили када су по противтужби тужене, која потиче из радног односа тужитеља код тужене, а нема карактер радног спора који предвиђа ЗР, одбили противтужбени захтјев и за коју (због погрешног става нижестепених судова у погледу правне ваљаности достављања одлуке тужене о отказу уговора о раду тужитељу), тужена има правног интереса.

Како је у смислу напријед наведеног радни однос тужитељу код тужене престао дана 14.6.2014. године, супротно становишту нижестепених судова, нема основа у утврђеном чињеничном стању ни у материјалном праву за досуђивање накнаде плате тужитељу за период од 1.11.2016. године до 31.10.2018. године, то јесте, за период након престанка радног односа тужитељу код тужене. Стога, чињеница да је пресудом истог суда број 85 0 Рс 055337 15 Рс тужитељу досуђена накнада плате закључно са 30.5.2016. године (што значи и за период након достављања тужитељу одлуке о отказу уговора о раду), на што је указано у првостепеној пресуди, није од утицаја на пресуђење.

Код оваквог стања ствари, нижестепени судови су одлуку по тужбеном и по противтужбеном захтјеву засновали на погрешној примјени материјалног права.

Из наведених разлога а на основу одредбе члана 250. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Кад суд преиначи одлуку против које је поднијет правни лијек, одлучиће о трошковима цијелог поступка (члана 397. став 2. и члан 386. став 2. ЗПП). Трошкове првостепеног поступка тужитељ је определијелио на рочишту на коме је закључена главна расправа, од чега му припада: на име заступања на 4 одржана рочишта, укупно 400 бодова (Тар. бр. 3. став 1. Тарифе о наградама и накнади за рад адвоката „Службени гласник Републике Српске“ број 68/05, даље: АТ), за састав одговора на тужбу и састав противтужбе, по 100 бодова, на име 6 часова одсуства из канцеларије 180 бодова, на име састава ревизије 150 бодова (Тар. бр. 2. став 3. АТ) и на име паушала од 25%, што износи укупно 2.350,00 КМ, а преко овог износа је одбијен захтјев као превисоко постављен, а на име састава жалбе је одбијен јер те трошкове тужена није тражила у жалби, па нема основа да исте тражи у ревизији.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић

